

MECLİS'E YÜRÜYEN TÜRK-İŞ'İN BAŞARISI

Aydınlık Gazetesi, 12 Mart 2016

Yıldırım Koç

İşçi haklarını ciddi biçimde kısıtlayacak bir tasarı TBMM gündeminde.

Bu tasarinın yasalaşması nasıl önlenir?

Cevabı Türk-İş'in 26 Kasım 1994 Meclis yürüyüşü veriyor.

1994'TE İŞÇİ HAKLARINA SALDIRI

Hükümet, 1994 yılı sonbaharında, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısında işçilerin ve memurların bazı haklarını kaldırmaya yönelik hükümlere yer verdi.

Bu tasarı, 5 Nisan İstikrar Programı'nın bir parçasıydı.

Tasarının en önemli sakıncaları, geniş kapsamlı bir memurlaştırma, geçici işçiliğin yılda 3 ay ile sınırlandırılması ve 6772 sayılı yasa uyarınca yılda dört defa ödenen 13'er yevmiye tutarındaki ek ödemelerin (ilave tediye) kaldırılmasıydı.

Türk-İş bu tasarıya karşı çıktı ve 26 Kasım 1994 günü Anıtkabiri ziyaret ve TBMM'ne dilekçe verme kararı aldı.

Bu arada, 23 Kasım günü Zonguldak İl Temsilciler Kurulu tarafından düzenlenen "Kömür ve Demir Çelik'e Sahip Çıkmak Türkiye'ye Sahip Çıkmaktır" mitingi gerçekleştirildi.

Demokrasi Platformu da, Türk-İş'in 26 Kasım eylem kararını destekleme kararı aldı.

İLLERDE PROTESTO EYLEMLERİ

25 Kasım 1994 günü hemen hemen tüm illerde, Türk-İş bölge veya il temsilcisinin önderliğinde, şube yöneticileri ve bazı işçilerin katılımıyla, DYP ve SHP il örgütleri ziyaret ve protesto edildi. Bazı illerde diğer siyasi parti örgütleri de ziyaret edildi. Protestolar etkili oldu. 26 Kasım 1994 günü ise TBMM'ye dilekçe verme eylemi gündeme geldi.

26 KASIM EYLEMİ

26 Kasım 1994 günü Tandoğan'da Türk-İş'in çağrısıyla 100 bin dolayında işçi ve memur toplandı.

Yürüyüş sırasında atılan sloganlar arasında, "Kahrolsun IMF, tam bağımsız Türkiye", "İşçi-memur birleşin, iktidara yerleşin" de bulunuyordu.

Anıtkabir'e yürüyüşe geçilmesi öncesinde Türk-İş yetkilileri, TBMM'ye giderek, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı İlyas Aktaş ile yeniden görüştü. İlyas Aktaş, kazanılmış hakları iptal etmeye yönelik hükümlerin kaldırılacağı konusunda, kendi elyazısıyla yazdığı ve imzaladığı bir belgeyi verdi.

Yürüyüşün başı Anıtkabir'den çıkıp, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın önlerine geldiğinde, Türk-İş yöneticileri, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısında hakları kaldırıcı hükümlerin geri çekilmesi konusunda söz alındığını açıkladılar; isteklerin büyük ölçüde karşılandığı koşullarda Meclis'e yürümek için polis ve asker barikatını zorlamanın zararlı olacağını, Sıhhiye ve Tandoğan doğrultusunda yürüneceğini söylediler. Türk-İş'in organizasyon eksiklikleri kendini bu noktadan sonra gösterdi. Bir grup işçi, polis barikatını aşarak Meclis'e gitmek istedi. Türk-İş'in görevli aracı yoluna devam edemedi. Yürüyüş durunca arkadan gelenler Eskişehir yolunda birikti. Arkadan gelenlere gelişmeler aktarılmadı ve bir düzensizlik yaşandı.

BAŞARILI EYLEM

Türkiye tarihinde ilk defa 100 bin işçinin ve memurun yürüyüşü ile TBMM'de bir yasa tasarisının işçi haklarını kaldırmayı amaçlayan hükümleri hemen hemen tümüyle değiştirildi.

Türkiye tarihinde ilk defa 100 bin işçi ve memur, laik cumhuriyete olan inancın simgesi Anıtkabir'i ziyaret etti. 100 bin işçi ve memur, soğuğa, yağmura ve daha sonra da kara rağmen, 5 Nisan İstikrar Programı'na karşı, Meclis'e 100 metre kalıncaya kadar son derece coşkulu bir yürüyüş gerçekleştirdi.

Çeşitli eksikliklere rağmen, bu yürüyüş Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi tarihine önemli bir eylem olarak geçti.

Bu eylem de gösterdi ki, ancak cesareti ve gücü olan, meşru ve demokratik kitle eylemleriyle gelişmelere müdahale edebilir.